

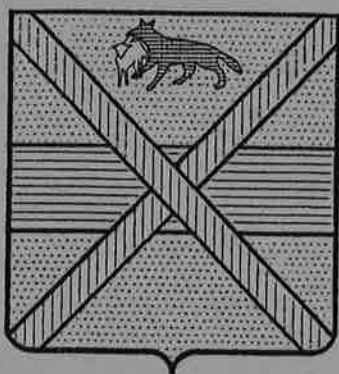
Belgie - Belgique
P.B.
1860 MEISE
2/2918

Berla

Heemkundige kring

Meise
Oppem
Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg, 73

1860 Meise

Berla is aangesloten bij

Vlaams Centrum voor Volkscultuur

VLAAMSE
CONTACTCOMMISSIE
MONUMENTENZORG

nr. 65 - september 2001

B E R L A

v z w

Heemkundige Kring
voor
Meise – Oppem – Wolvertem
en omgeving

- zetel van de kring : Brusselsesteenweg 73 1860 Meise
- Raad van Beheer : * Ere-voorzitster
Estella Van Hemeldonck-Van Antwerpen
* Voorzitter
Michel Van den Broeck
* Secretaris
Peter Carrière
* Penningmeester
Roger Moerenhout
* Beheerders
*Raoul Moyson, Raymond Moreau,
Wim Van Campenhout*
- Tijdschrift : verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement en lidgeld 300 BEF
los nummer 100 BEF
betaling via rekening 001-1189490-55
redactie-coördinatie : Raymond Moreau
de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage
- Bibliotheek en archief : De Snipper (lokaal 3)
Brusselsesteenweg 73 1860 Meise
toegankelijk :
* 1ste woensdag van de maand van 14u tot 17u
* 3de dinsdag van de maand van 20u tot 22 u
behalve op feestdagen en in juli & augustus
- Contacten : Michel Van den Broeck 015-71 53 31
Peter Carrière 015-74 03 00 of
02-269 29 52
- Website : <http://www.geocities.com/athens/acropolis/6661/>
- E-mailadres : berla_53@hotmail.com

Berla verzamelt

- *alle documenten over de gemeente Meise en omgeving zoals oude weekbladen, persknipsels, foto's, affiches, zichtkaarten, landkaarten,...*
- *alle documenten over inwoners van Meise zoals doodsprentjes, familiearchief, kavelbrieven, foto's, notariële akten,...*
- *alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders*

Werp niets weg, contacteer eerst Berla

INHOUD

Ten geleide		2
Nieuwenrode, gehucht van Meise ?	August Delestré	3
De Gemeenteschool van Rode	Michel Van den Broeck	9
De bronnen te Wolvertem	Jef Van den Brande	15
Het toneelleven in Meise	Piet De Cuyper	17
Soldaten van Napoleon	Marc Gillisjans	22
Zomertentoonstelling te Waalre	Michel Van den Broeck	23
Abt Jan Baptist Sophie	P. Ton Smits	28

BERLA

driemaandelijks tijdschrift
nummer 65 - september 2001

TEN GELEIDE

De nieuwe formule voor onze daguitstap, eigen vervoer en beperkte afstand, was aan zijn proefstuk toe : acht deelnemers trokken op pad langs de reisweg die door Michel Van den Broeck kundig was uitgestippeld. Het geleid bezoek aan het fort van Liezele, in de verlenging van onze tentoonstelling over de slag van Imde, bevestigde de zinloosheid van oorlogen en militaire bouwwerken in het bijzonder : steeds wordt de vorige oorlog voorbereid ! Vooral de getrouwe reconstructie van commando- en troepenkamers heeft de bezoekers aangenaam verrast. De voorzitter nam na het palingmaal ook de Klein-Brabantse Scheldewandeling voor zijn rekening en schijnt zowat iedereen in die streek te kennen. Was het Molenmuseum pedagogisch misschien meer verantwoord, de futuristische "masjiene"-spelling uitgezonderd, toch kon het Scheepvaartmuseum (in volle opbouw) het meest bekoren. Op goed een uur vernam men er ongeveer alles over de (binnen)scheepvaart en dat zal wel aan de gids gelegen hebben, wiens scheepsmodellenverzameling als basis van het museum diende. Al bij al een initiatief voor herhaling vatbaar.

De fusieperikelen schijnen zich in Nieuwenrode om de eeuw te herhalen : 1875 los van Meise, 1976 bij Kapelle-op-den-Bos gevoegd en 2001 kerkelijk bij Londerzeel ondergebracht. August Delestré maakt de lezer deelachtig aan zijn historische naspeuringen. Michel Van den Broeck onderzoekt het schoolwezen in Sint-Brixius-Rode en Jef Van den Brande heeft iets met de waterhuishouding van Wolvertem : na de Molenbeek komen de bronnen aan de beurt.

Piet De Cuyper dook in de toneelarchieven van de Chirojeugd van Meise en "De Melodie van de Zwerver" roept ook bij schrijver dezes vage herinneringen op als toeschouwer. Zo was die zwerver op het programma als violist afgebeeld, terwijl de vertolker in werkelijkheid banjo speelde ... Marc Gillisjans heeft nog verder nieuws gevonden over de plaatselijke soldaten van Napoleon en de tentoonstellingbouwers van BERLA breken internationaal door : de lezer vindt in dit nummer een uitgebreide foto-montage over hun prestaties in het Nederlandse Waalre en kan wellicht volgend jaar de wederopbouw van de tentoonstelling in Meise aanschouwen.

Van 20 tot en met 28 oktober 2001 wijden de "Vrienden van de Abdij" van Grimbergen een tentoonstelling aan de figuur van Abt Jan Baptist Sophie en de abdij anno 1710-1775. Bij voldoende belangstelling van onze lezers (contacteer een bestuurslid) zal misschien een exclusieve rondleiding ingericht worden voor

BERLA

Nieuwenrode – gehucht van Meise ?

Deze vraag heeft zich niet alleen gesteld in 1875, maar was ook terug aktueel bij de fusies van gemeenten in 1970-1975. Nieuwenrode was pas zijn honderdjarig bestaan aan 't vieren als onafhankelijke gemeente als wij door de fusieheren bij Kapelle-op-den-Bos werden geplakt. Deze fusiestap kwam er niet tot ieders voldoening en de Nieuwenrodenaren zaten in hetzelfde schuitje als 100 jaar tevoren. Toen was dit een vrije beslissing van de inwoners; nu echter een gedwongen aansluiting met dezelfde gevolgen als vóór honderd jaar.

Nieuwenrode maakte deel uit van het territorium van Meise dat zich uitstreckte tot de vaart Brussel-Willebroek d.w.z. 10 km van Meise-Centrum. De streek over het kanaal maakte deel uit van Oxdonk, maar werd door het graven van het kanaal in 1550 afgesloten. Zo leest men nog in 1646: "Te Hoksdonck in de Donkeren Ham" Deze beboste en dun bewoonde plek was weinig toegankelijk. Op kaarten van die tijd was er duidelijk een weg te zien die vanaf de Donkeren Ham naar het kasteel van Oxdonk liep. In sommige notarisakten noemde men de streek "De Kluysberg". Na het graven van de vaart kwam er meer bewoning en de Graven van Grimbergen legden nieuwe weiden aan (cf A. Wauters blz. 246.)

Pastorie van Nieuwenrode

Kerkelijk behoorde Oxdonk tot Nieuwenrode, dat in die periode geen parochie was maar een proosdij. De in de proosdij verblijvende kanunnik van Grimbergen was de bedienaar van de parochie en tevens proost van de abdijgoederen. Nieuwenrode zelf is maar erkend als zelfstandige parochie in 1811, nadat reeds in 1808 de 112 inwoners een aanvraag hadden gedaan hun kerk als annex van Meise te aanvaarden. Nieuwenrode bleef bediend door de abdij van Grimbergen.

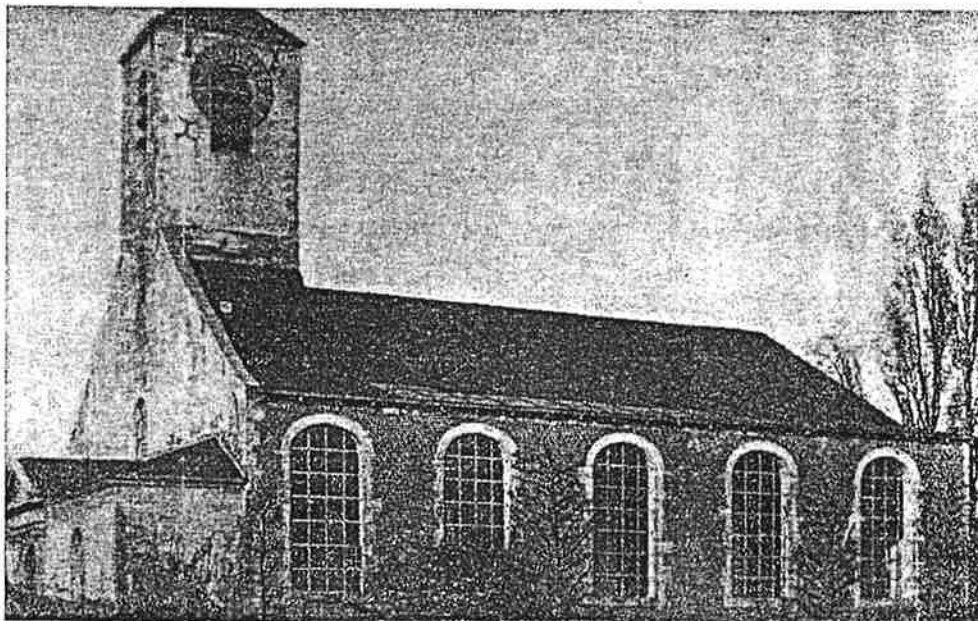
In 1804 vinden wij Simon Margé als deservitor. Hij tekende de akten niet als pastor maar als deservitor. Margé werd opgevolgd door J.B. van den Berghen van 1808 tot 1815. In 1835 telde Nieuwenrode 700 zielen. De pastor of proost betaalde 50 gulden per jaar aan de pastoor van Kapelle om de diensten in Oxdonk waar te nemen. Zo bleef dit bestaan tot aan de Franse overheersing. Toen kwam Oxdonk onder de voogdij van Kapelle maar bleef deels gemeentelijk bij Zemst.

Ook heden ten dage ligt de fusie met de hoofdgemeente Kapelle nog zwaar op de maag bij sommige oude inwoners. Nu er een fusie of federatie gepland is met Westrode, Ramsdonk en Kapelle, verhuist de parochie van dekenij Grimbergen naar dekenij Londerzeel. Zodat de Nieuwenrodenaars op een kwarteeuw tweemaal geconfronteerd worden met fusie d.i.: schaalvergroting. Om deze reden hebben we getracht de historiek op te stellen van de jaren 1870-1875.

Er stond een oud schoolgebouw aan de kerk met woonhuis van de onderwijzer. De school werd in 1875 overgenomen door de gemeente Nieuwenrode. De school was eigendom van de onderwijzer Meester Van Reyntergem. Ze werd nu de officiële school. Uit geschriften van meester Robberechts lezen wij dat Van Reyntergem ziekelijk was en geen les meer gaf.

Meester Karel Lodewijk Robberechts, geboren te Nieuwenrode op het pachthof " 't Noorhof" op 18 september 1859, getuigt dat de school leeg stond en de meeste kinderen thuis bleven; een deel trok naar Humbeek, Westrode of Kapelle. Op 5 januari 1873 werd een nieuwe onderwijzer benoemd en kon de school een nieuwe start nemen. Karel Robberechts bleef tot 1880 als hulponderwijzer in Nieuwenrode en verhuisde dan naar Westrode.

Wanneer in 1826 pastoor J.B. van den Berghen terugkeert naar Grimbergen om te trachten de abdij op te starten komt er een seculiere priester als pastoor en wordt de rij van Witheren sinds 1140 afgebroken. Namelijk door Pastoor Cruckx die er dienst deed van 1816 tot 1826.

Voorlopig herstelde kerk

In 1826 werd E.H. Janssens, geboren te Geel in 1796, pastoor en zou dit tot aan zijn dood in 1874 blijven. Hij is vooral bekend wegens zijn inzet voor de vergroting van de kerk in 1838. Van zaalkerk werd die omgebouwd met 2 zijbeuken en een nieuw portaal van arduin met ronde boogdeur, geflankeerd door Toskaanse pilasters onder een hoofdstel en een driehoekig fronton, dat een paar meter op de bestaande weg kwam te staan. Dit portaal verdween in 1923 bij de heropbouw van de kerk na de Eerste Wereldoorlog.

En hier komt het gemeentebestuur van Meise op de voorgrond. De totale kostprijs was 18.000 fr. (goudfranken) De provincie subsidieerde met 6.700 fr. Meise met 2.000 fr. en de parochie met 6.000 fr. De rest werd betaald met leningen door de kerkfabriek. Hieruit kwam het contact van Baron d' Hoogvorst met Pastoor Janssens. Deze gebeurtenis staat op de herinneringsplaat vermeld bij de eerste steenlegging in 1838. De steen werd ingemetseld in de voorgevel. Hiervoor werd het wapenschild van Abt Casens weggenomen. Dit wapenschild bevindt zich heden op het Sint-Rochuskapelletje in de Molenstraat.

Op de steen van de eerste steenlegging staat volgde tekst:

IN AMPLIFICATIONE
HUNC ECLESIAE POSSUIT
PRAENOBILIS DOMINUS BARO
EMANUEL D' HOOGVORST
HUJUS COMMUNITATIS
PRAETOR.
R. V. DOM. J. J. JANSSENS
2 juli 1838

Bij de vergroting van deze
kerk plaatste de Zeeredele
Heer Baron Emanuel
d' Hoogvorst deze steen.
Burgemeester van deze
Gemeente.
E.H. J.J. JANSSENS
2 juli 1838.

MIJNE ZIEL IS
BEDROEFD

TOT DEN
HEER TOE.

O goede en aller-
zoetste Jesus: zie
ik kniel in uwre te-
genwoordigheid ne-
der, en bid en smee-
k U, met al het vuur
mijner ziele, gewaar
U levendige ge-
voelens van ge-
loof, hoop en liefde
in mijn hart te stor-
ten als mede een waar
berouw over mijne
zonden en een vasten
wil van mij te bete-
ren: terwijl ik met
grootte aandoening
en droefheid over-
weeg en in den geest

aanschouw uwe wou-
wonden, en mij he-
rinner wat eertijds
reeds de heilige
koning David van
U voorspelde: -
zij hebben mijne
lenden en voeten
doorboord en al
mijne beenderen
geteld" Ps. 22.

Vele velen bevoe-
gen ik aan te overle-
den: bidt voor het bidden
van bovenstaans ge-
bed, dat ik te droefheid
en te rouwzuchtigen
en, ooverden nog er-
nien ik te bidden
volgens de intentie
van Z. H. den HEER
J. DECRET VAN J. J. JANSSENS
1838 JULI 1838

gegroet of andere ge-
beden van omlent
denzelfden duur, tot
intentie van Z. H. te bidden.

L. DOTTRE & PARIS. PL. 290. G. RUD. DE MEZIERES.

Weest uwe oversten indachtig die u het woord Gods ver-
kondigd hebben, (en) verliest nooit uit uw hert het ghe-
ugen van uwen vriend. (ad Heb. c. 13.—Ecc. c. 37.)

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
DES ERVAARDELS HEER

JOANNES-JOSEPHUS JANSSENS,

Geboren te Gheel den 10 mei 1796.
Priester gewijd den 5 Junij 1819.
O-derpastoor te Grimbergen in de zelfde maand,
Pastoor te Nieuwenrode-Meijse den 21 Junij 1826,
En alhier goleruchtiglijk in den Heer ontlaten den
30 Januarij 1871.
De yleechline uitwaert zal plant hebben den 9 februarij, om 10
uren; het dertigste da volgende dagen, om 7 uren.

God heeft zijnen dienaar verkoren.... om Israëls erfdeel
te hieden... Hij heeft zijnen naam verkondigd aan de men-
schen.... Hij heeft hen met oprichtigheid des herten en met
eene wijze hand geleid, en is in eenen gelukkigen en hou-
gen ouderdom gestorven, en begraven bij zijn volk.
(Ps. 77.—Jois. 17.—Gen. 25.)

Zoet! Heeten van Jesus en Maria, zijt mijn toevlugt!
(500 dagen afstaat.)
Jesus, Maria, Jozef, laet mijne ziel met U in vrede rusten!
(100 dagen afstaat.)

R. I. P.

Brussel, Vlaamsesteen-Steenv. 179. J. VANDERETDT, denkkers.

Een paar jaar later zou de Baron nog eens officieel in Nieuwenrode verschijnen bij de viering van een honderdjarige in de Hogerheistraat.

Nieuwenrode had steeds een afvaardiging in de gemeenteraad van Meise. Bij de verkiezingen in 1836 telde Nieuwenrode 3 verkozen leden van de raad. In 1842 werd Antoon Remory schepen en ook Huysmans was verkozen. In 1848 J. De Wit, De Muylder, Huysmans, alsook Holbrechts en August Peeters. In 1851 De Muylder, Huysmans, J. De Wit.

Meer en meer kwam een vraag naar autonomie voor het gehucht. Blijkbaar steunde Pastoor Janssen deze stroming niet en waarschuwde voor de mogelijke gevolgen van een eventuele afscheiding. Vragen stelden zich. Wie gaat het onderwijs bekostigen? Hoe de wegen aanleggen? Hoe moest de H. Geesttafel verdeeld worden?

In 1866 overleed d' Hoogvorst en de weg naar de afscheiding lag er ietsje zonniger bij. Pastoor Janssen werd ondertussen ouder en overleed in 1874, juist in de periode dat er druk over afscheiding werd gepraat. Baron d' Hoogvorst bezat toen nog vele gronden in Meise-Nieuwenrode. Vele kleine boeren huurden land van de baron en werkten part-time als dagloner bij grotere boeren, als daar waren: 't Noorhof, Hof ten Dorp, Minnetraan, Schelfhout (toen Dr. Caroly), Cauwenbergh, Huysmans, Remory.

Buiten de enkele ambachtslieden was er geen werkgelegenheid tenzij het arsenaal te Mechelen, de dokken in Laken. Die ambachtslieden waren: smid, gareelmaker, schrijnwerker-wagenmaker, metsers, stukadoors. In buitengewone vergadering werd de gemeenteraad samengeroepen om te beraadslagen over de aanvraag van de inwoners van Nieuwenrode tot oprichten van een zelfstandige gemeente.

De buitengewone vergadering van 10 juni 1783 voorgezeten door een gedeputeerde van de Provincie Brabant, gaf een gunstig advies, alhoewel er niet iedereen akkoord ging met deze beslissing. Dit blijkt uit de vraag van de familie Andries uit de Bosstraat om bij Meise te blijven. De grens die oorspronkelijk zou gelopen langs het "Misverstand", werd honderd meter opgeschoven richting Humbeek en vertrok langs een veldbaan naast het huis van Taekels (De Prins). Kerkelijk bleef Andries bij Nieuwenrode. De familie Van Seghbroeck bleef bij Meise.

Ook de mentaliteitswijziging in het persoonlijk denken van de burgers zal zeker meegespeeld hebben in deze drang naar zelfstandigheid. Het liberaler denken zal zeker ook van invloed geweest zijn. Dat er in de laatste jaren voor 1870 groeiende tekens van verzet rezen tegen de macht van bepaalde partijen en standen blijkt uit de liberaliserende visie die wellicht ook enkele voortrekkers van de afscheidingsbeweging sterk heeft beïnvloed.

Deze periode (1865-1919), grotendeels samenvallend met de regeringsperiode van Leopold II, werd de volgende punten gekenmerkt:

1. Overwicht van de katholieke partij - Schoolstrijd 1879-1880.
2. Opkomst van de arbeiderspartij.
3. De eerste overwinningen van de democratie.
(Algemeen stemrecht, arbeidswetgeving.
4. Eerste overwinning van de Vlamingen.

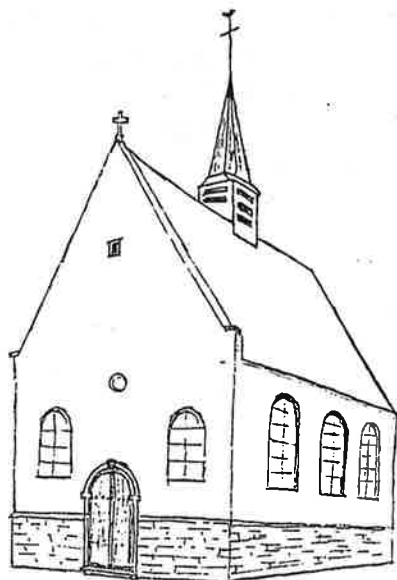
De periode van 1850-1870, die er één was van snelle economische groei, werd weinig gestoord door sociale conflicten. De oligarchie van de rijken was volledig meester over het land. Dit alles om de afscheiding in het tijdsverband te situeren. De afscheiding van Meise gebeurde 45 jaar na de oprichting van de Belgische Staat: die in se niet Vlaamsvriendelijk was, eerder Vlaamshatend en er op gericht was Vlaanderen te verfransen; wat hen nog ook gelukt !

Bij K.B. van 11 februari 1875 verwierf Nieuwenrode de zelfstandigheid en het aandeel in het actief en passief van de twee gemeenten werd vastgesteld lang na het K.B. van 1875, namelijk in 1877. De discussie over de financiële zaken ging niet gemakkelijk. Meise heeft hieraan een financiële kater overgehouden: om de financiële eisen van de nieuwe gemeente te voldoen werden gemeente-eigendommen verkocht uit het patrimonium. Dit zou nu vele tientallen miljoenen waard zijn.

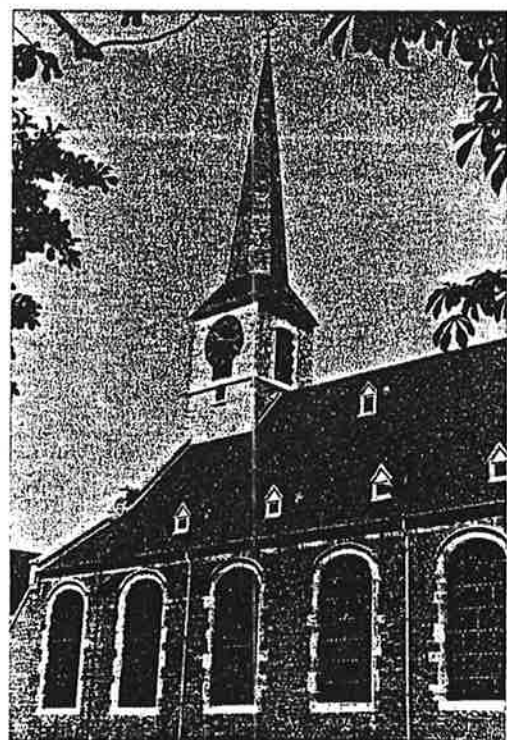
Ook zijn tussen de vertegenwoordigers van Meise en Nieuwenrode wrijvingen ontstaan omtrent het taalgebruik van de bestuurlijke documenten. Bij uitzondering waren die in het Nederlands gesteld. Meise ging door in het Frans tot december 1907.

Biografie:

1. De geschiedenis van België	De Laet, Voet, Craeybeckx, D' Hondt	1976.
2. Nieuwenrode	H. Spinnael	Kapelle-op-den-Bos 1974.
3. Geschiedenis van Wolvertem	J. Lefèvre, L. Verhasselt en J-t' Kint	1978.
4. Meise	Jan. Van den Eynde	1970
5. Parochiearchief van Nieuwenrode		
6. Archief R.D. Nieuwenrode		

Kerk van Nieuwenrode

Parochiekerk Nieuwenrode

August Delestré Nieuwenrode

DE GEMEENTESCHOOL VAN RODE

Onderwijzer Marcelis

De gemeenteschool van Rode werd officieel geopend op 1 oktober 1870. Er werden toen 65 kinderen verwacht: 40 "arme kinderen" en 25 "betalende kinderen", ondermeer afkomstig uit Wolvertem. De eerste onderwijzer, de Heer Marcelis, kreeg een maandloon van 700 fr. Verder kreeg hij ook het schoolgeld van 0.5 frank per maand per betalend kind. Het schoolgeld werd vijfmaal geïnd.

In 1874 werden in de school avondlessen gegeven voor volwassenen. Er waren 35 leerlingen ingeschreven, te Meise waren er 39 kandidaten. Het merendeel waren kleine landbouwers, een vijftiental in de stad werkende arbeiders en vijf landbouwknechten.

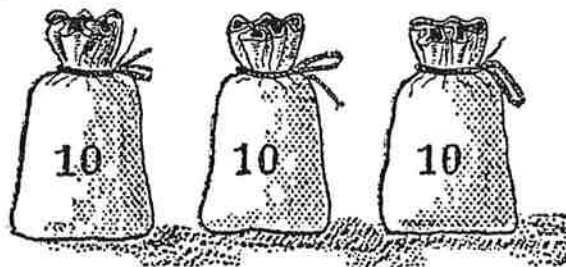
Tussen 1879-1884 brokkelde de schoolbevolking van Rode af, er bleven maar een tiental leerlingen over. De oorzaak was de wet Van Humbeeck, die de gemeentebesturen verplichtte een officiële school op te richten. De aangenomen "katholieke" scholen werden niet meer gesubsidieerd.

Het godsdienstonderwijs werd vervangen door zedenleer. Dit ontketende in katholieke middens een echte schoolstrijd. De bisschoppen veroordeelden deze "scholen zonder God." De gemeentescholen liepen leeg. De kinderen kregen nu les in het huis van koster Van Nieuwenhove, door diens vrouw Philomena Vanderveken, in een lokaal met een vloer uit "gestampde aarde"

In 1884 werd de schoolwet gewijzigd en op 6 november 1885 werd de kostersvrouw aangesteld in de gemeenteschool. Zij had geen diploma en werd benoemd als "onderwijzeres van de bewaarschool en voor naaldwerk". Meester Marcelis nam de volledige lagere school voor zijn rekening. De kinderen waren: "Tijdens de winter tamelijk vlijtig op school, maar dit was niet tijdens de zomersche periode. Desniettemin kon het merendeel vloeiend lezen, schrijven en rekenen ..."

7. — Vermenigvuldiging.

1. Vraagstuk. — *Jozef heeft 3 zakjes marbels. In elk zakje zitten er 10. Hoeveel marbels heeft Jozef?*

Jozef heeft 10 marbels + 10 marbels + 10 marbels, dit is 3 maal 10 marbels of 30 marbels.

10 marbels \times 3 = 30 marbels.
Vermenigvuldigtal Vermenigvuldiger Product

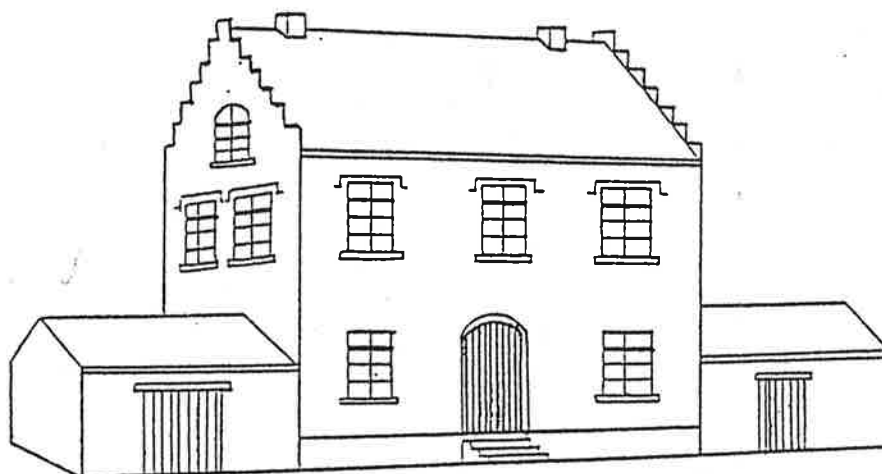
JUBILEUMFEEST

GEMEENTESCHOOL SINT-BRIXIUS-RODE

1870

1985

FEESTPROGRAMMA

ZATERDAG 20 APRIL

VAN 14 TOT 18 UUR

ROMMELMARKT

VOLKSSPELEN

FILMFESTIVAL

GOOCHELAAR

TENTOONSTELLING:

DE SCHOOL ROND 1900

VANAF 20.30 UUR

JUBILEUMBAL IN "LINDE"

WIJNFESTIJN

BARBECUE

Voor meer gegevens van nu en toen, lees de "Jubileumbrochure 1870-1985," een uitgave van de oudervereniging REL. Wij hebben uit deze interessante brochure meerdere gegevens geput voor dit artikel over het schoolwezen van Sint-Brixius-Rode.

Hoofdonderwijzer J.B. Bladt

Na Meester Marcelis kwam hoofdonderwijzer Meester Bladt. Hij woonde in het schoolhuis en was streng van uiterlijk en altijd gekleed in zwarte pitteleer. De fiets was zijn vervoermiddel. Hij werd in 1902 gekozen als sergeant van de Burgerwacht, de Garde Civique. Samen met Philomena Vanderveken bouwde hij de school verder uit. In 1907 kreeg hij een vergoeding van 138 fr: "pour solde de traitement comme instituteur de l'école d'adultes." Deze avondschool verdween rond 1900.

Het onderwijs van meester Bladt stond op peil. Bij een wedstrijd van de kantons Vilvoorde en Wolvertem in 1894 kaapten zijn leerlingen de eerste en tweede prijs weg, in de beide kantons. In 1908 wordt door de gemeente een schoolreglement uitgevaardigd. De klassen beginnen om 9.30 uur en eindigen om 11.30 uur, een speeltijd van 15 à 20 min dan tot 4 uur. De stoven moeten aangestoken worden om 9 uur.

Meester Bladt ging in mei 1922 met pensioen en collega Philomena Vanderveken volgde zijn voorbeeld. Zij was 60 jaar. Hiermede was de pionierstijd van de Rodese school afgesloten. Vanaf nu werd er meer "gereguleerd onderwijs" gegeven. De pioniers werden vervangen door Athanaas Van den Boeynants in mei 1923 en door Mevrouw Reyers uit Wolvertem in februari 1923.

De schoolhoofden vanaf 1922

Athanaas Van den Boeynants (1922-1941)

Hij werd geboren te Hombeek op 2 september 1881. Hij gaf 2 jaar les in Opstal (Buggenhout) en 18 jaar in de gemeenteschool van Meise. Hij was schoolhoofd te Rode van 1922 tot 1941 en overleed te Meise in 1950.

Victor Amerijckx (1941-1956)

Hij werd geboren in Brussegem op 22 november 1899. Hij gaf enkele maanden les te Sint-Jans-Molenbeek en gedurende 19 jaar in Meise-Centrum. In september 1941 werd hij schoolhoofd te Rode. De school had twee klassen en twee leerkrachten. Hij was ook dirigent bij de "Verenigde Broeders" en organist in de kerk van Sint-Brixius-Rode. Hij was schoolhoofd tot 1956 en overleed te Meise op 31 juli 1967.

Petrus Jozef Ooms (1956-1960)

Hij werd geboren op 28 december 1909. Aanvankelijk postbediende koos hij in september 1931 voor het onderwijs. Hij gaf les te Jette en daarna, gedurende 23 jaar in Meise-Centrum. Op 1 september 1956 werd hij schoolhoofd. Er waren toen twee leerkrachten voor de lagere school en één kleuterleidster. In het totaal waren er drie klassen. Schoolhoofd Ooms overleed op 28 augustus 1960.

Jean Baptist Van Gyseghem (1960-1974)

Hij werd geboren te Rode op 7 november 1916. Hij trad in dienst als schoolhoofd op 4 oktober 1960. Hij kreeg de kans om de kinderen aan te trekken uit de nieuwe woonwijken van Rode en Eversen, wat niet altijd gemakkelijk ging. Hij vond een betere infrastructuur voor zijn school noodzakelijk. Want een "dorpsschool" hoefde geen "klassen in een oud gebouw" te zijn. Hij ijverde reeds voor nieuwe lokalen voor de kleuters en voor de lagere school. De eerste kleuterklassen werden in 1963 gebouwd. Hij legde de nadruk op de kennis van het Frans. Ook werden de drie leerjaren verminderd naar twee leerjaren per leerkracht. Er was regelmatig sprake van een nieuwe school. Hij nam pensioen op 31 augustus 1974.

Louisa De Donder (1974-1976)

Zij werd geboren te Rode op 16 december 1935. Zij heeft de lagere school te Rode doorlopen bij juffrouw Streulens en meester Amerijckx. Zij werd te Rode op 1 september 1955 onderwijzeres, toen Juffrouw Streulens met pensioen ging. Zij verving het schoolhoofd Van Gyseghem in de "tussenperiode" van 1974 -1976, voor de fusie. En de beloofde nieuwe school kwam er nog niet. Op 1 september 1976 ging zij terug les geven voor een paar jaar.

Jozef Van Eeckhout (1976-1983)

Hij werd geboren te Nieuwenrode op 12 december 1923 en was onderwijzer in de gemeenteschool van Meise-Centrum. Hij werd er schoolhoofd ter vervanging van schoolhoofd meester Willem Rosiers, die met pensioen ging.

De gemeenteschool van Sint-Brixius-Rode gaat op in de Gemeentelijke fusieschool van Meise in 1976.

Op 1 september 1976 werd hij ook schoolhoofd van de gemeenteschool van Rode. Hiermede werden beide scholen één. Op 10 februari 1977 werd een dossier samengesteld voor aankoop van gronden voor een nieuw onderwijscentrum. In 1978 werden twee nieuwe klaslokalen gebouwd om de toeloop van leerlingen op te vangen. Een nieuw onderwijscentrum werd op de lange baan geschoven. Schoolhoofd Van Eeckhout ging met pensioen op 31 december 1983.

Louisa De Donder (1984-1991)

Op 1 januari 1984 werd zij benoemd als schoolhoofd van de fusieschool Meise-Centrum en Rode. Op 12 april belegde de heer Catry, schepen van onderwijs, een onderhoud met de school en leerkrachten. Het resultaat was dat op 1 september zes afzonderlijke klassen werden opgericht. Een moeilijke start met een uurrooster voor de "overgangperiode." Er werden 3 nieuwe prefab-lokalen gebouwd met een prijskaartje van 5.4 miljoen frank.

Een eigen schoolblad verscheen in juni 1984. In 1985 beschikte de school van Rode over 3 voltijdse klassen voor de kleuterafdeling, 6 afzonderlijke klassen voor de lagere school en 1 deeltijdse klas voor bijzondere vakken. Louisa De Donder nam haar taak waar met volle inzet, ook al hadden de administratieve beslommingen de bovenhand op het contact met de ouders en de kinderen.

De beleidsnota voor 1989-1994 vermeldt de realisatie van de nieuwe school te Rode-Eversem, op de voorziene inplantingsruimte. Maar de hoop op een nieuwe school werd niet verwezenlijkt tijdens haar bestuur. Het lesgeven is steeds haar droom geweest. Schoolhoofd Louise De Donder ging met pensioen op 31 december 1990.

Lode Verdoodt (1991-20..)

Hij werd geboren te Vilvoorde op 3 juli 1947 en trad in dienst op 1 januari 1991. Hij volgde Louise De Donder op als schooldirecteur van de gemeentescholen van Meise-Centrum en Sint-Brixius-Rode. In februari 1994 melde het informatieblad: "Het nieuw schoolgebouw is bijna onder dak, volgend schooljaar zal men kunnen starten in een gloednieuwe school van Rode gelegen aan de Papenmeuter 8 te Rode-Eversem." Op 1 september 1994 was de zolang beloofde school een feit.

In het infoblad van september 1994 schrijft Schepen Marcel Belgrado:

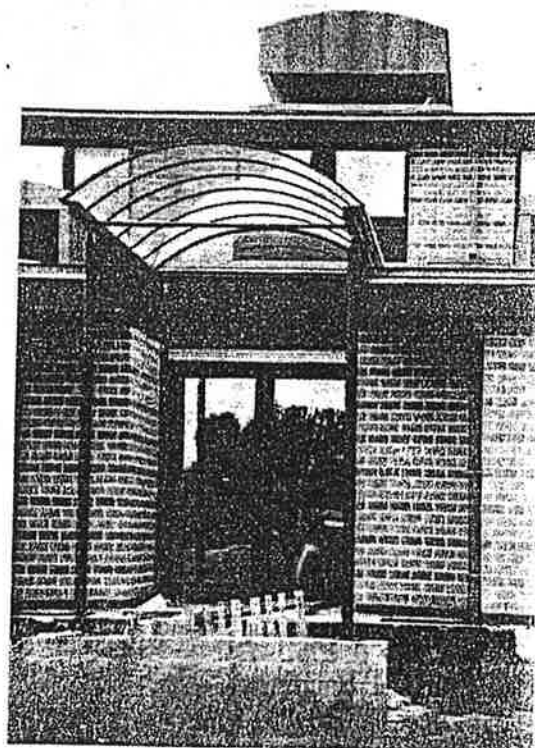
" Bij het begin van dit nieuwe schooljaar konden wij zelfs overgaan tot de splitsing van de gemeenteschool te Meise in twee volwaardige zelfstandige scholen."

De fusiescholen van Meise-Centrum en Rode worden verdubbeld. Mevrouw Hilde Van Mileghem wordt de nieuwe directrice van Meise-Centrum.

Lode Verdoodt bleef directeur van de school van Sint-Brixius-Rode met zijn splinternieuw gebouw en bijna driehonderd leerlingen.

Basisschool Sint-Brixius-Rode

't zij zomer of winter, 't is om het even
ons bronnetje blijft vlijtig water geven

op een snikhete vakantiedag laat de jeugd zich
een verfrissende beker bronwater heerlijk smaken

DE BRONNEN TE WOLVERTEM

De ondergrond van ons dorp bestaat o.a. uit zandlagen, afgewisseld met kleilagen en deze zijn zeer waterhoudend. In de onmiddellijke nabijheid van onze watermolen aan de Heidestraat, rijst een helling van ruim 10 m in zuid-oostelijke richting omhoog. Vaak was het gevolg van zulke aardkorstbewegingen, dat een breuk ontstond tussen de onderliggende waterhoudende lagen en dat bronnen ontsprongen aan de voet van de helling. Dit is blijkbaar ook gebeurd langsheen de Molenbeek waar deze, uit Brussegem komende, Wolvertem binnenvloeit. Toen onze parochiekerk definitief Sint-Laurentius als patroonheilige kreeg na de kerstening van ons dorp, zou de bron niet langer verheerlijkt worden volgens de heidense gebruiken maar werd ze toegewijd aan de patroonheilige van de parochie en werd voortaan de Sint-Laureinsbron genoemd. Het water van deze bron werd dan ook met de bedevaarders meegegeven die de H. Laurentius tegen allerlei brandziekten kwamen aanroepen.

BRONWATER VOOR INDUSTRIEEL GEBRUIK.

Naast het grote nut van deze ondergrondse drinkwaterreserves, werd deze voorraad ook nog aangewend voor industrieel gebruik. Inderdaad, zeker tot aan het begin van WO I, werden in de Baggestraat, zoals de straat vroeger werd genoemd, dierenhuiden gelooid. In de strook tussen de linkeroever van de Molenbeek en de straat waren meerdere putten gegraven waarin de huiden konden weken. Als men weet dat het grondwater, door de aanwezigheid van de bronnen, op een paar spadensteken diepte bereikt werd, zal men begrijpen dat het vullen van de putten zo was gebeurd. Wanneer de huiden mals waren, werden ze naar de tegenoverliggende schuur van de familie Puttemans gebracht, waar ze verder werden bewerkt. Van de laatste eigenaar van dit gebouw, Pierre Van der Veken, kregen we nog verhelderende gegevens. De schuur waarvan sprake, hoorde vroeger bij de watermolen en werd voor 500 fr gekocht door de familie Puttemans. Deze verkoop werd zeker in de hand gewerkt daar de schuur aan de overkant van de Heidestraat die de eigendom in twee sneed. Bij de afbraak van de schuur bleek dat deze vroeger het atelier was van de leerlooierij. Onder de vloer werden nog twee grote dichtgemaakte putten gevonden, waarin het afval van het leerlooien werd gestort. Ook werden dichtgemetste venstertjes, welke voor het licht zorgden in het atelier, ontdekt. Naast de landbouw was deze leerlooierij één van de schaarse bedrijvigheden van ons dorp. Zelfs van ver buiten het dorp brachten de mensen hier de huiden om ze te laten bewerken.

Ook in de Mottestraat, genoemd naar de motte waarop onze parochiekerk is gebouwd, ter hoogte van huisnummer 12, ligt een bron. Ooit metselde men er een ronde put omheen waaruit de omwonenden water konden putten. Vlak tegenover deze bron woonde de familie Gierts: landbouwers, bierstekers en bieruitzetters. Het was nog de tijd dat de brouwers hier in grote vaten hun bier brachten en dat de bierstekers nadien zelf de flessen vulden. Voor het spoelen van de flessen werd dankbaar gebruik gemaakt van deze voorraad bronwater. Tientallen jaren geleden werd deze put, op vraag van de grondeigenaar Jef D.W., en mits toestemming van het gemeentebestuur, afgedekt. Hij diende er wel een handpomp op te plaatsen ten gerieve van de omwonenden. Die pomp staat er nog, maar het is zeer de vraag of ze nog gebruikt wordt. Voor een bloemist, wiens serres gelegen waren langsheen de Molenbeek, volstond het een grote betonnen buis te plaatsen boven de opborrelende bron om voldoende water te verzamelen voor zijn bedrijf. Zijn buurman die mandenvlechter was, kon de ader welke in zijn tuin lag goed gebruiken voor het soepel maken van de twijgen. Lang voordat de moderne wasserij "Mon Rêve" van start ging in de Stationsstraat, woonde in de omgeving van de bron een gezin met enkele jonge meiden die wasten en streken voor de grootstad. Voor het spoelwerk van

hun was vonden ze er niets beter op dan met de kuip met linnen naar de bron te trekken en daar de klus te klaren. Maar niet alleen de industrie of het beroepsleven maakte gebruik van het bronwater want de vindingrijke mens heeft sinds zijn ontstaan de wetmatigheid van de natuurelementen ontdekt. Er verschenen wind- en watermolens en men is er vandaag zelfs in geslaagd de zonnewarmte via zonnepanelen op te vangen en te bewaren. Zo zag de kasteelheer van Imde met lede ogen dagelijks een debiet van 200 m³ zuiver water in de Molenbeek verdwijnen. Prompt liet hij doorheen veld en bos een twee kilometer lange pijplijn aanleggen van de bron in Wolvertem tot bij zijn kasteel. De buizen hebben een diameter van 12 cm en liggen op een veilige diepte van 1,25 m. Zijn kasteel, nu nog in de volksmond "het kasteel van Goethals" genoemd, kreeg zo een wateraanvoer voor het kasteel, de toebehorende boerderij en de kasteelvijver, maar vooral voor de fontein, het statussymbool. Het hoogteverschil van vele meters was ruim voldoende om een vlotte toevoer te verzekeren.

DE BRONNEN LIGGEN AAN DE BAGGESTRAAT

De oorsprong van de volkse benaming "Baggestraat" en "Baggemolen" welke tot aan WO II werd aangehouden, is nog onduidelijk, temeer omdat op de wegenkaart uit 1711 deze straat naar Brussegem reeds als "Heyestraete" vermeld staat. In het woordenboek vinden we voor "bagge": grote draagmand. Een zwakke verklaring zou kunnen zijn dat de huiden van de leerlooierij in deze manden naar het atelier werden gebracht en dat de straat zo aan die volkse naam geraakte. De uitleg van onze geleerde oud-parochiaan Jules Van Hove lijkt toch aannemelijker. "De hele reeks bronnen, waarvan het water onder grote druk opborrelde, maakte van de strook grond langsheen de Molenbeek, een echt moeras. Zo kregen vele plaatsen, naast beeknamen, ook moerasnamen." De naam "bagge" zou volgens Dr Van Hove dus zoveel willen zeggen als "slijk".

DE DEUGDELIJKHEID VAN HET BRONWATER

Door de zorgen van ons gemeentebestuur wordt het water van onze bron nog regelmatig in het labo onderzocht. Midden 2000, bleek het nitraatgehalte wel aan de hoge kant te liggen. Er werd 50 mg/l gemeten, de wettelijke norm is wel 50, maar de gezondheidsnorm voor Nitraten is door het Ministerie op 25 mg/l vastgesteld. Het fosfaatgehalte daarentegen bedroeg 0,48 mgP₂O₅/l waar 5 de wettelijke norm is. Dit om maar een paar testen te vermelden. Het advies van de Gezondheidsinspectie was: drinkbaar na 3 minuten koken, minder geschikt voor zwangeren en zogenden en kinderen tot 15 jaar. De dag van vandaag komen nog geregeld mensen met flessen en kruikjes om bronwater. Vaak komen bezitters van kleine vijvertjes, in melkkruiken water halen voor hun visjes.

Jef Van den Brande

HET TONEELLEVEN IN MEISE

1925 - 2001

door Piet De Cuyper (1997-2001)

Van de samenwerking tussen de B.J.B.-jongens en de Chirojongens vond ik nog een inkomkaart die dateert van de kerstdagen 1949. Door de slechte staat van het origineel publiceer ik hier de tekst :

B.J.B. JONGENS CHIROJONGENS
MEISE - PATRONAATZAAL

PRACHTIGE TONEELAVONDEN

OP 1ste en 2de KERSTDAG 1949

Begin 5 uur

WEER REINE MENSEN (Boete)

Toneelspel in 3 bedrijven door C. Wemers

SLOEBER IS ZIEK

Klucht in 1 bedrijf door J. Buys

REGIE en DECOR : Willem ROSIERS

Deur : 4 u. 30 Algemene inkom : 15 fr. Gordijn : 5 u.

Ik herinner mij dat Robert Haverals de rol van Sloeber speelde maar verder ontbreekt mij een programma van deze toneelavonden zodat ik niet kon achterhalen wie er verder meespeelde.

Het moet wel zo geweest zijn dat tijdens de toneelsamenwerking van de B.J.B. en Chirojongens er tegelijkertijd ook een samenwerking was op toneelgebied tussen de meisjes en jongens van de Chirojeugd want Emiel Van der Veken, toen chiroleider bezorgde mij een programma van 16 maart 1947 waar de chirojongens zorgden voor het eerste deel van de toneelavond met de opvoering van "De Zwarte Hand" en na een intermezzo met volksdansen de chiromeisjes de klucht "Om een Obligatie" opvoerden ook in regie en decor van Willem Rosiers die op dat ogenblik zowat alle regies en decors voor zijn rekening nam van de toneelavonden die in die jaren doorgingen in de parochiezaal van Meise. Ik maak dus een sprongetje terug want op 16 maart 1947 stonden er op de planken van de parochiezaal heel wat chiroleden zowel jongens als meisjes, maar dan ieder met hun eigen toneelproductie, want het gemengd toneel was blijkbaar in die periode nog niet uitgevonden voor de parochiale verenigingen. Er was ook zeer strenge controle tijdens de repetities die meestal gescheiden doorgingen; de week voor de eigenlijke opvoering werd er wel gezamenlijk gerepeteerd onder het allesziend oog van onderpastoor Verstraeten die niet dulde dat er ook maar enige toenadering werd gezocht met het andere geslacht behalve dan het gezamenlijk overleg tussen de leiders en leidsters om alles goed te laten verlopen.

In het avonturenspeel "DE ZWARTE HAND" door G.C. Robben waren volgende chirojongens van de partij :

PROGRAMMA

CHRISTI JONGENS

HALFVASTEN, 16 MAART 1947.

CHRISTI MEISJES

1. AVONTURENSPEL

De Zwarte Hand

door G. C. Robben

Personen :

WILLEM	Fr. De Donder
GERARD	Fr. Keppens
LOUIS	Rob. Haverals
STAN,	R. Maes
FRANS	J. Huysmans
KAREL	L. Bettens
ADRI	R. Jacobs
EDDY	E. Van der Veken
TINUS	K. De Goyse
SJEF	L. Van Dievoet
MAURITS	D. Maes
DOLF	Fr. Huygens
FRITS	E. Van Campen'out
ANTOON	L. Krokaert
NICO	A. Krokaert
JOS	E. Verbelen
JAAK	J. De Mol

FIGURANTEN.

2. REIDANSEN

— Hakke Toone
— Tantoli
— Rheinlander
— De Schaatsenrei

3. KLUCHT

OM EEN OBLIGATIE

door Eliza Storm

Personen :

MEVROUW LAENEN	L. Huysmans
ROSINE, haar dochter	Cl. Huygens
TREEÏKE, oude meid	P. Huygens
SOFIE, jonge meid	St. Van Laethem
Jw BROECKMAN, winkeldochter	L. Verhest
MIE BRABELS, boerin	M. Keppens
Vw DE SLOEKER, werkvrouw	G. Keppens
FIENTJE, haar dochtertje	N. Schaukens
M ^{re} DUFRAING	L. Verbelen

Regie en decor : W. ROSIERS

GETROUW IN DIENST VAN HUN KONING KRISTUS!

Frans DE DONDER, Frans KEPPENS, Robert HAVERALS, René MAES, Jean HUYSMANS, Lucien BETTENS, René JACOBS, Emiel VAN DER VEKEN, Karel DE GOEYSE, Louis VAN DIEVOET, Désiré MAES, Frans HUYGENS, Emiel VAN CAMPENHOUT, Laurent KROKAERT, Albert KROKAERT, E. VERBELEN en Jean DE MOL.

In de klucht "OM EEN OBLIGATIE" door Elza Storm speelden volgende chiromeisjes mee :

Lucienne HUYSMANS, Clairette HUYGENS, Paula HUYGENS, Stella VAN LAETHEM, L. VERHEST, M. KEPPENS, G. KEPPENS, N. SCHAUkens en L. VERBELEN.

Op zondag 7 maart 1948 stonden de chirojongens dan weer alleen op de planken met een aantal sketches en als afsluiter een klucht.

De klucht "HET RARE KOSTHUIS" in 2 bedrijven door P. Gerdas was een uitstekende gelegenheid om het toneeltalent te bewonderen van :

René JACOBS, Frans KEPPENS, Xavier OLBRECHTS, Frans HUYGENS, Emiel VAN CAMPENHOUT, Emiel VAN DER VEKEN, Jean HUYSMANS en Lucien BETTENS.

In de voorgaande sketch "MENEER DE BARON" stalen Jef KEYMOLEN en Robert HAVERALS de show.

Ik moet toegeven dat ook mijn debuut op de planken van de parochiezaal toen reeds plaatsvond, ik was toen 9 jaar. Ik zat namelijk in het klasje van de sketch "EEN INSPECTEUR BEZOEKT DE SCHOOL" als leerling. Wie er allemaal op de schoolbanken zat is moeilijk te achterhalen, ik kan er mij slechts enkele herinneren : Louis VAN DE VELDE, Louis KROKAERT, Fons CLEYHNENS, Albert KROKAERT e.a.

Tussen de optredens samen met de chiromeisjes tot 1953 (zie vorige aflevering) en 1957 vind ik ook geen verdere informatie over de toneelactiviteiten van de chirojongens.

Heel zeker ben ik echter van mijn eigen "debuutstuk" (de leerling buiten beschouwing gelaten) bij de chirojongens. In 1957 kwam Emiel Van der Veken mij vragen om mee te spelen in een zeer mooi toneelstuk, een soort familiedrama met als titel "DE MELODIE VAN DE ZWERVER" van Arie Van der Lugt. Emiel regisseerde en ik kreeg naast de rol van de zwerver gespeeld door Emiel een hoofdrol van een dronken individu.

Mijn allereerste grote rol was meteen een zware opgave want eigenlijk lust ik geen bier, laat staan alcoholische dranken. In de fles zat dus water en "zatten Dolf", de rol die ik toen zeer geloofwaardig (?) vertolkte was een aan lager wal geraakte huisvader die elke dag straalbezopen thuiskwam. Het moet indruk gemaakt hebben bij het publiek en de regisseurs van onze gemeente want sindsdien werd ik gevraagd om pastoor te spelen, inspecteur van politie e.a. diverse rollen, hoe een dubbeltje rollen kan !

Hier ook worstelen we met ons geheugen want ook mijn medespelers Emiel VAN DER VEKEN, Oscar WELLENS (zoon van de later legendarische regisseur Jef Wellens) en Hugo OOMS (zoon van meester Ooms) herinneren zich niet meer wie er nog naast ons op de planken stond. Er is ook geen spoor te vinden van een programma of affiche (wie helpt ons?).

CHIROJEUGD

MEISE

ZONDAG 7 MAART

1948

DRAAG JE LACH DOOR HET LEVEN!

1. Chirojeugd treedt aan.
2. Meneer de Baron.
3. Chinese Katten.
4. Aan de Oever van de Dijle.
5. De Inspecteur bezoekt de School.
6. De Operatie.
7. De Schachten komen binnen.

PAUZE

8. HET RARE KOSTHUIS

Klucht in 2 bedrijven, door P. GERDAS

ROLVERDELING

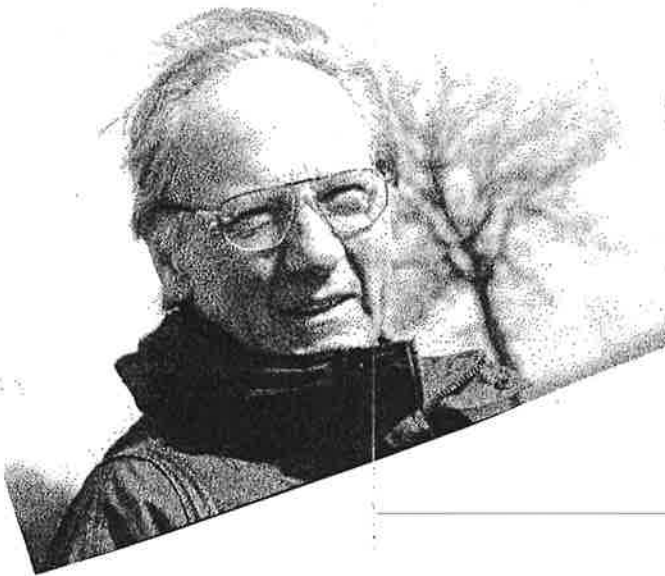
Levie Salomon, <i>handelaar.</i>	Jacobs René
Brammie, <i>zijn bediende.</i>	Keppens Frans
Hoorbaar	Olbrechts Xavler
Muskelmann	Huygens Frans
Zemelknoop	Van Campenhout E.
Burini	Van der Veken Emie
Spierbal	Huysmans Jean
Veidwachter	Bettens Lucien

9. Daal in d'avondzon -
a vlag!

JE JEUGD EEN DAAD !!!

Een sfeerfoto wil ik jullie niet onthouden. Ook de foto van onze toenmalige regisseur en hoofdrolspeler Emiel Van der Veken mag niet ontbreken :

P.S. Eindelijk bij Roza Van den Bossche geraakt die mij een verslag schreef over de jongens en de meisjes van het vierde studiejaar in Imde zoveel jaren geleden. Zij speelden toen "Sneeuwwitje". Bij de tekst was een zeer oude foto maar deze foto is onmogelijk op te nemen wegens de slechte staat. De gezichten zijn onherkenbaar maar volgens Roza stonden volgende meisjes op de foto : Hilda Steps, Roza Van den Bossche, Judith De Baerdemaecker, Marieke Verhasselt, Françoise Verhasselt en Jeanette echtg. Seghers evenals Cecile Van Humbeeck en Louiza Van Buggenhout.

Roza vertelt : "Hoe het gegroeid is weet ik niet, maar ik herinner mij nog dat we "Sneeuwwitje" speelden met de meisjes van het vierde studiejaar, we waren de elfjes en de grotere jongens bij meester De Prins kwamen van Westrode en Rossem naar de school in Imde en speelden de kabouters, de prins en de haas.

Enkele namen van deze jongens kan ik mij nog herinneren, er was een Kerremans bij van Westrode en ik denk dat de prins in het sprookje gespeeld werd door Frans Verbesselt van Slozen. Celine van meester De Prins was Sneeuwwitje, haar zus Wiske speelde de boze heks en Marcella was Wijntje.

Dit kindertoneel moet een redelijk succes geweest zijn want het werd eerst opgevoerd in Imde, later in Westrode en daarna in de patronaatzaal te Wolvertem waar we met de stootkar met onze benodigdheden en vermommingen daarop, te voet natuurlijk, naartoe gingen. Dat was voor mij echt een avontuurlijke belevenis.

Het zal het eerste jaar van de oorlog geweest zijn (1941) want ik hoor nog altijd in mijn gedachten de bussen rinkelen aan de inkom, met de vraag voor Winterhulp a.u.b. Het deuntje van de kabouters, voor zover ik het nog weet, was : "We fluiten bij de arbeid, la la la la la la, we hakken lustig, kappen lustig, boom en heester neer"...

Alles wat ik nog heb is een foto, alleen van de elfjes, genomen op de speelplaats. Juf Van Campenhout van Nerom (van de champetter) maakte onze rokjes en strikjes".

Tot zover Roza, echt spijtig voor de foto. *(volgende aflevering vervolg chirojongens)*

SOLDATEN VAN NAPOLEON

Bij een onderzoek van het archief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken gedeponereerd op het ARA te Brussel stootte ik op een lijst van namen van mensen, geboren te Wolvertem, die in aanmerking kwamen voor de medaille van Sint Helena ingesteld door Napoleon III voor hen die aan de oorlogen van Napoleon hadden deelgenomen en waren teruggekomen. Men kan uit dit document ook de andere Brabanders halen die hiervoor in aanmerking kwamen o.a. een lange lijst voor Asse en Grimbergen, alsook enkelen uit Meise.

Aan te vragen onder inventaris T 293 nummer 489 (liste général du 12 12 1857). Spijtig genoeg staat alleen het geboortjaar vermeld (wat mijns inziens niet steeds exact schijnt te zijn) plus de opmerking : *les renseignements sont consignés dans un état général.*

We laten hieronder deze namen volgen die misschien kunnen aansluiten bij deze uit mijn publicaties in Berla 60 en 61 van resp. juni en september 2000 :

Aerts	Jean François	1792
De Becker	Jean Baptist	1793
De Bondt	Jean	1793
De Ruyscher	Gerard	1794
De Valck	Guillaume	1783
De Wit	François	1786
Dumoulin	Pierre Jean	1787
Emmerechts	Corneille	1784
Goossens	François	1786
Lettens	Jacques	1786
Roelants	Jacques	1791
Van Doren	Pierre	1784
Van Ingelghem	Pierre	1787
Vertongen	Pierre	1790

Marc Gillisjans

De Schakel

Het weekblad voor Aalst-Waalre

Zomertentoonstelling 'mini-EUROPA' in het Waalres Museum

In Het Waalres Museum is van 21 juli tot en met 12 augustus een tentoonstelling te zien die gewijd is aan drie Europese gemeenten: Meise in Vlaams-Brabant in België, Nové Mesto in Morave in Centraal-Tsjechië en Waalre, die met elkaar een jumelage zijn aangegaan. Deze speciale band tussen genoemde gemeenten heeft als doel de vriendschapsbanden tussen de inwoners van de Europese gemeenten te versterken.

De drie gemeenten hebben een aantal overeenkomsten: ze bestaan uit meerdere dorpskernen, ze zijn ontstaan uit agrarische dorpen, hebben bloeiende verenigingen en zijn ongeveer even groot. Door hun ligging in Europa zijn ze echter verschillend in geschiedenis, cultuur, architectuur en gemeenschapsleven. De tentoonstelling, onder de naam 'mini-EUROPA', belicht een aantal van deze aspecten. Een enthousiast team van het Horacke Museum in Nové Mesto werkte aan een zeer verzorgde presentatie van deze zustergemeente van Waalre. Bezoekers kunnen nu in woord en beeld kennis nemen van dit mooie dorp in Moravië, dat bij velen bekend is als wandel- en skigebied. De Heemkundige Kring 'Berla' van Meise heeft de inzending over Meise samengesteld. De Nationale Plantentuin van België, op het terrein van het kasteel Ter Meijse, is een van de belangrijke toeristische trekpleisters van Vlaanderen. Wie er nog niet op bezoek is geweest, heeft nu de kans over deze gemeente meer aan de weet te komen. Waalre is in beeld gebracht door de Stichting Waalres Erfgoed. Deze zeer actieve stichting heeft ook de contacten met de zustergemeenten verzorgd om deze triplexpositie tot stand te brengen.

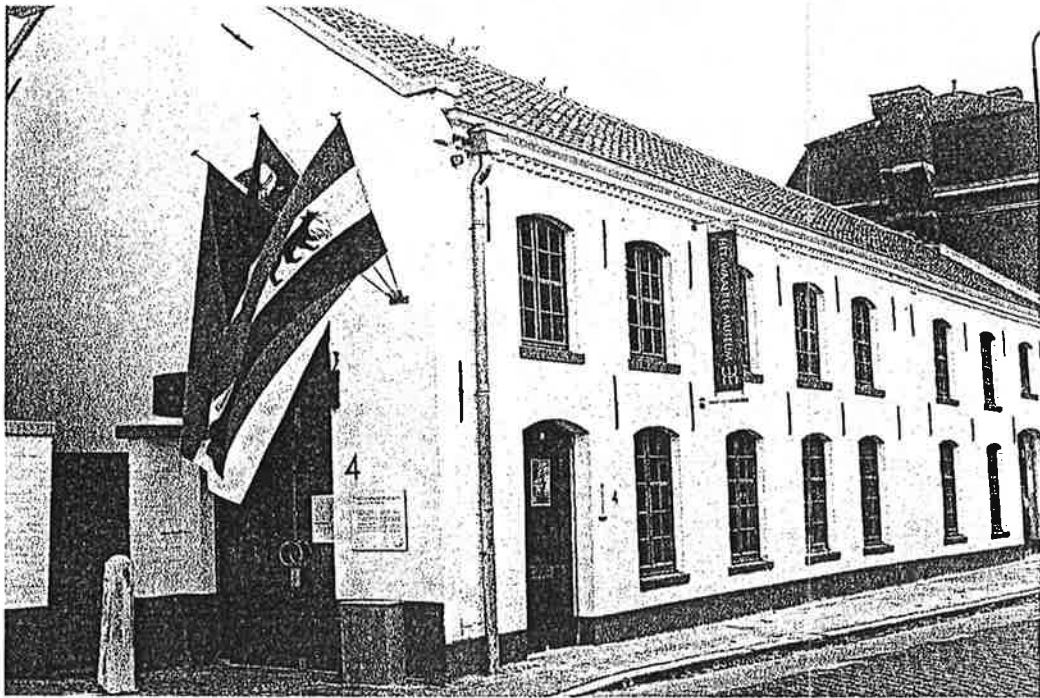
Uitwisseling eigen producten

Op de openingsdag van de tentoonstelling spraken de bestuurders van de drie gemeenten de mogelijkheden van eventuele import en export van producten uit de jumelagegemeenten met een afvaardiging van het Ondernemers Contact Waalre. Andere agendapunten waren de uitbreiding van toekomstige contacten, de stedenpromotie en het overleg over het jeugd- en jongerenwerk in Waalre en Nové Mesto. Zaterdagmiddag om 17.00 uur verrichtten Marcel Belgrado, schepen van Meise, Josef Sokolčec, burgemeester van Nové Mesto en P.T. Kloos wethouder van Waalre gezamenlijk de opening van de expositie in Het Waalres Museum. Na 12 augustus staat de tentoonstelling nog enige weken in het Gemeentehuis. Het Waalres Museum is gelegen aan de Willibrorduslaan 4 in Waalre, tel. 040-2216985 en is elke dag open van 13.00 tot 17.00 uur, behalve op maandag.

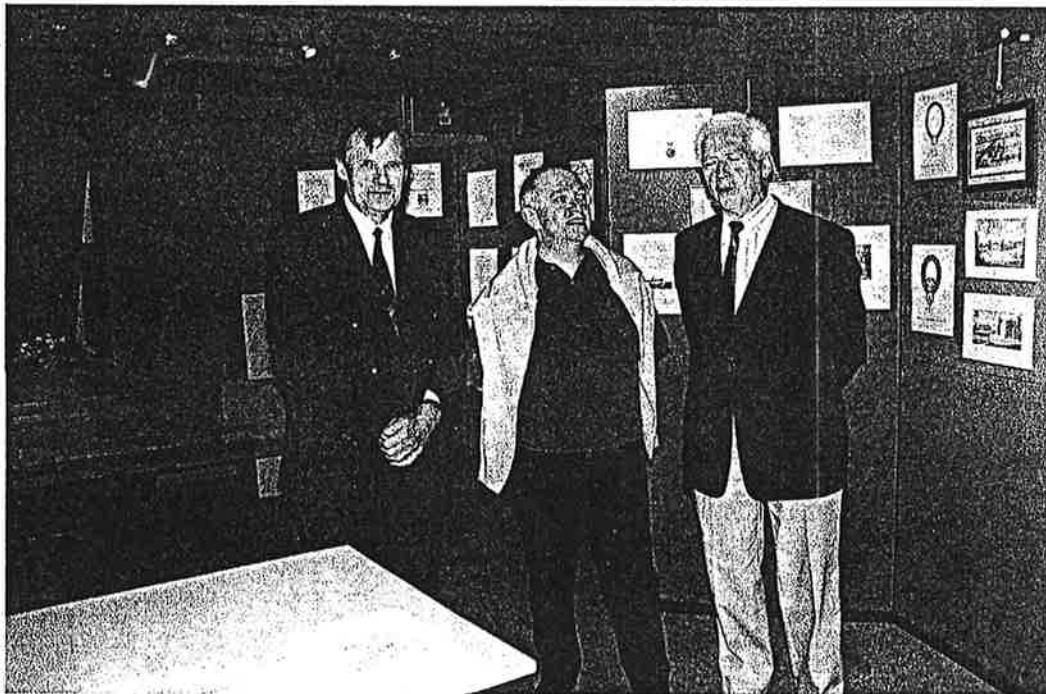
Meise, België

Nové Mesto na Morave, Tsjechië

Waalre, Nederland

Waarle, Juli 2001
Het Waalres Museum tijdens de tentoonstelling "Mini Europa."
(Waalre - Meise - Nove Mesto)

v.l.n.r. Heemkring Berla, Michel Van den Broeck, Peter Carrière
Gemeentebestuur Meise, schepen Marcel Belgrado

Expositie Mini-Europa

OPENING TENTOONSTELLING WAALRES MUSEUM

(Foto: Arie Muller)

Wordt bij een officiële opening meestal een lint doorgeknipt zaterdagmiddag 21 juli gebeurde in het Waalres Museum het tegenovergestelde. Daar werden drie linten aan elkaar geknoopt. Dat gebeurde door dhr. J. Sokolinek, burgemeester van Nové Mesto, dhr. M. Belgrado, schepen van Meise, en dhr. P. Kloos, wethouder van Waalre.

De drie gemeentebestuurders openden op die manier de tentoonstelling Mini-Europa die een beeld geeft van drie met elkaar verbonden gemeenten, het Tsjechische Nové Mesto, het Belgische Meise en Waalre. Het aan een knopen van de linten - een niet te ontwarren gordiaanse knoop - symboliseerde de bevestiging van de vriendschap tussen de drie gemeenten, zoals de directeur van het Waalres Museum, Th. van Pinxteren in zijn welkomstwoord uitlegde.

Driehoeksverhouding

Alvorens de officiële openingshandeling te verrichten herinnerde schepen

Belgrado eraan dat de vriendschapsband tussen Meise en Waalre al dateert van 1980 maar dat Waalre nadien "vreemd is gegaan" door ook vriendschapsbanden met Nové Mesto aan te gaan. Maar de Belgische gemeentebestuurder had geen bezwaar tegen een driehoeksverhouding, zei hij, en hij verzekerde de Tsjechische delegatie dat in Nederland veel te leren valt aan ordening en accuratesse.

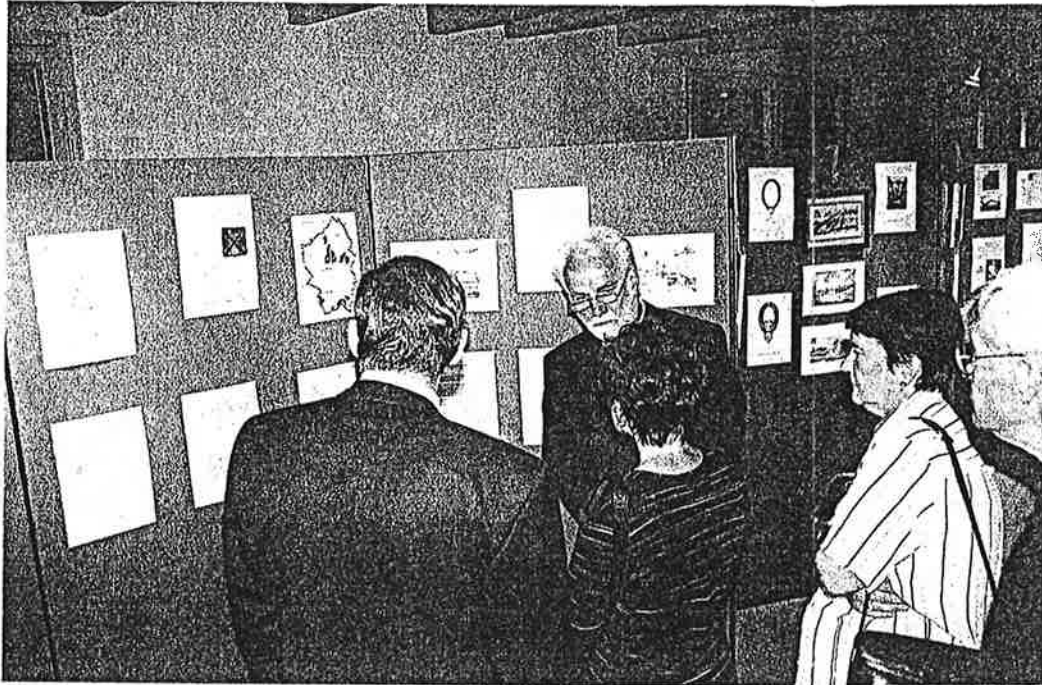
De burgemeester van Nové Mesto op zijn beurt bevestigde dat een driehoeksverhouding prima kan werken en hij zegde toe zijn best te zullen doen

de onderlinge vriendschapsbanden te verstevigen.

Dagelijks leven

Wethouder Kloos tenslotte wees erop dat de tentoonstelling een boeiend beeld geeft van de verschillen en overeenkomsten in het leven van alledag in de drie gemeenten. Hij sprak de hoop uit dat de expositie bij zal dragen aan de wederzijdse kennis en de onderlinge waardering. Ook dankte hij de initiatiefnemers en de inrichters van de tentoonstelling, die overvloedige informatie verstrekt over de geschiedenis, de cultuur, de architectuur en het dorpsleven van drie Europese gemeenten en derhalve de - enigszins pretentieuze - titel Mini-Europa heeft gekregen.

*De Schoekel
26 juli 2001*

In gesprek over het ontstaan van de fusiegemeente Meise.

v.l.n.r.: Directeur V.V.V. in Nove Mesto, de heer Horacke,
Directrice museum Nevo Mesto, Sylva Tomaskova
Voorzitter Berla, Michel Van den Broeck en echtgenote.

Uit de oude doos

CRIBELRE VOLWERTHEM.

PRO JUSTITIA.

Het jaar 1917, den 9 augusti, heb ik ondergeteekende, Van Campenhout Karel, Veldwachter te Wolverthem, de volgende klacht ontvangen van :

Van der V. Isidoor, oud 23 jaren, hulponderwyzer in de gemeenteschool van Westrode, dewelke verklaart :

" Ik had aan myne leer lingen en in 't byzonder aan W. Frans, omtrent 12 jaren oud, verboden van met meer dan 4 marbollen te spelen, ondanks myn verbod, speelde W. Frans nog, " 32 by 32 marbollen byleggen" om te stuiken, een soort kansspel. Ik heb het als eene plicht aanzien die marbollen af te nemen.

W. JOZEF, vader van dien scholier, heeft my voor die reden op den openbaren weg bedreigd dat indien ik die marbollen niet teruggaf, hy my een pak slagen zoude gegeven hebben. Ik wilde hem overtuigen met te ~~zagen~~ zeggen dat het geda n was met een inzicht om zynen zoon leeren te gehoorzamen, doch hy wilde niets begrypen. Nu, gisteren, 8 oogst, was hy op zyn veld aan het ~~afpikken~~ graan afpikken. Zoohaast hy my zag afkomen, is hy op my afgekomen met dreigende gebaren, zeggende dat ik nog die marbollen niet had teruggeven; ~~terzelfder~~ terzelfder tyd sloeg hy met zynen pikhaak zoo hevig in mynen hals dat den haak doorbrak, my nog afdreigende indien ik die marbollen niet teruggaf, dat hy my zoude doodslagen."

W. JOZEF, landbouwer, omtrent 56 jaren wonende te Wolverthem-Westrode, onderhoord, verklaart:

" Ik weet van die zaak niets ~~dan~~ dan dat ik aan den onderwyzer Van der V. heb gezegd, dat hy eenen dief was aangezien hy marbollen stool van de kinderen, maar ik heb hem niet geslagen of ook niet afgedregen."

Hierby gevoegd een geneeskundig getuigschrift my overhandigd door den onderwyzer Vander V.

WAARVAN AKT, te Wolverthem, den 11 oogst 1917

De Veldwachter,

Jan Baptist Sophie en de abdij van Grimbergen anno 1710-1775

Een tentoonstelling, een boek

In de abdij van Grimbergen heeft abt Sophie in de achttiende eeuw duidelijk zijn sporen nagelaten. Daarvan getuigen niet alleen de pastorie evenals tal van grote en belangrijke schilderijen in de abdiijkerk, maar ook de twee fraaie sacristieën die hij schitterend liet inrichten. Ook in de kast van het grote orgel, waarvan de vernieuwing nu volop aan de gang is, is nog een ruim gedeelte te herkennen van het ongetwijfeld

mooie en goede orgel waaraan abt Sophie in zijn tijd veranderingen liet aanbrengen.

Wie kent ook niet de wapenspreuk van abt Sophie? Daarin heet het, met een intelligente knipooeg naar zijn familienaam: *SUPER ASTRA SOPHIA*. De wijsheid troont boven de sterren, hoger dan de sterren aan het firmament is de (bijbelse) Wijsheid verheven.

Een groot prelaat

Abt Sophie is in 1692 geboren en stierf in 1775: een lang en vruchtbaar leven, waarin hij zich als abt bijzonder voor de verfraaiing van de abdij heeft ingezet. Hij werd in 1755 als abt aangesteld, na de dood van abt Casens. Zelf was hij op dat ogenblik al zestien jaar rector van het refugiehuis in Brussel. Daarnaast had hij zich als provisor van de abdij ook de hele tijd erg verdienstelijk gemaakt door met grote zorg de abdieregisters en het archief van de abdij goed in orde te maken. Als provisor en des te meer nog als abt slaagde Jan Baptist Sophie er in – vaak

ondanks de decreten van een bemoezuchtige overheid – om voor de abdij uiterst belangrijke realisaties te verwezenlijken. In zijn werk voor de abdij kreeg hij uitzonderlijk veel steun van zijn vermogende familie. Zo tekende zijn moeder voor een schenking van niet minder dan 50.000 florijnen. Op het einde van zijn leven moest hij met bitterheid vaststellen dat de overheid het de abdij met haar lastige decreten erg moeilijk had gemaakt om novices aan te trekken: die mochten vóór hun vijfentwintigste geen geloften meer afleggen.

Het 'Project Abt J.B. Sophie'

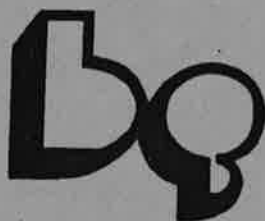
Een werkgroep is volop bezig met een veelomvattend 'Project Abt J.B. Sophie'. Dat behelst in de eerste plaats een grote tentoonstelling, gewijd aan het leven en de persoon van abt Sophie en aan zijn realisaties: de sacristieën, de kerk, de pastorie en het vroegere orgel. Die tentoonstelling loopt van zaterdag 20 tot en met zondag 28 oktober 2001, telkens op zaterdag en zondag (openingsuren: 10u00→12u00 en 14u00 →18u00). De overige wekdagen is de tentoonstelling slechts toegankelijk op aanvraag voor GROEPEN. De tentoonstelling wordt gecombineerd met een rondleiding langs de realisaties van abt Sophie. Verder omvat het project twee publicaties, zodat het hele gebeuren na de tentoonstellingsdagen niet in de vergetelheid terecht zal komen. Behalve de tentoonstellingscatalogus komt er

ook een boek waarin deskundigen Jan Baptist Sophie met zijn vele belangwekkende realisaties tegen de achtergrond van zijn tijd voorstellen. Historicus Frank Daelemans behandelt de sociaal-economische situatie van Grimbergen in de 18e eeuw; Jaak Ockeley, ook historicus, neemt de biografie van abt Sophie voor zijn rekening; kunsthistorica Marjolijn Van Damme schrijft een bijdrage over de pastorie; orgelspecialist Kamiel D'Hooghe beschrijft het achttiende-eeuwse Forceville-orgel; kunsthistorica Cecilia Viérin kreeg de bestudering van de twee sacristieën toegewezen. In zijn geheel biedt het project een uitzonderlijke mogelijkheid om een werkelijk belangrijke figuur uit ons eigen Grimbergs verleden in de kijker te plaatsen en tegelijk het nog rijke patrimonium van de abdij ruim onder de aandacht te brengen.

Meer informatie

Voor meer informatie kunnen belangstellenden terecht bij pater Ton Smits (Kerkplein 1, 1850 Grimbergen, tel. 02-272.40.64, e-mail ton.smits@euronet.be of op de website van de Kerkgemeenschap Grimbergen: <http://www.kerkgrimbergen.web-uno.org/abtsophie.html>

„Het is niet eenvoudig om te checken of u voor alles wel op de goede manier verzekerd bent, maar een makelaar die aan uw kant staat wil dat graag samen met u doen.”

N.V. ZAKENKANTOOR BOGAERTS

Boechtstraat 15 - 1860 MEISE

Tel. (02) 269 99 70 - Fax (02) 269 93 17

CDV nr : 13209

VERZEKEREN AAN DE KANT VAN DE KLANT

Dit *kwali teitsmerk* betekent dat we als makelaar ERKEND en ONAFHANKELIJK zijn, en dat we de strenge normen van ETHIEK, EFFICIENCY en OPLEIDING hoog in ons vaandel dragen.

Leef uw leven.

Wij beschermen.

VERZEKEREN

Ooit over nagedacht waar het echt om gaat in het leven? Voor de een is het een glanzende loopbaan. Voor de andere is het de schaterlach van een kind. Soms noemen we het geluk, soms ben je er gewoon voor geboren. Waar het vooral om gaat, is dat het duurzaam is. En dat beschermen wij. Vanaf het moment dat u er over droomt. Zo kan u er vooral intens en lang van genieten.

Fortis Bank, aangegeven als bank onder COV/10/2001/10001. Het is de productnaam van de Fortis Bankgroep.

Agentschap Wolvertem

**Hoogstraat 1
1861 Wolvertem**

tel 02-269 00 40
fax 02-269 32 42

Agentschap Meise

**Boechtstraat 21
1860 Meise**

tel 02-269 08 93
fax 02-269 64 62

clientendienst 0800-16789 * www.fortisbank.com